

РОЛЬ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ У ПРОФЕСІЙНОМУ РОЗВИТКУ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ

С.М. Цвіренко, В.І. Похилько, Н.С. Артџомова, Ю.І. Чернявська, Л.А. Жук

*Кафедра педіатрії № 1 з пропедевтикою та неонатологією
Українська медична стоматологічна академія*

Зміни, які сьогодні відбуваються у сучасному суспільстві і сучасній вищій освіті, обумовлюють зміни вимог до змісту та якості навчання. В даний час принцип «кінцевої» або «завершеної» освіти, при якому отримані людиною знання зберігали свою цінність протягом усієї її професійної діяльності, витісняється потребою в безперервній освіті «через все життя». Особливо актуальним є такий підхід у формуванні особистості викладачів вищої школи, завданням діяльності яких є підготовка всебічно гармонійно розвинених фахівців, готових і здатних взяти на себе відповідальність за майбутній розвиток суспільства. Для викладача важливою є наявність таких особистісних якостей, які можуть забезпечити самостійне систематичне придбання і використання знань (наполегливість, сила волі в досягненні мети, сильний мотив до самоствердження та ін.).

У зв'язку з цим виникає потреба врахування акмеологічного принципу в педагогічній освіті як підґрунтя для досягнення фахівцем вершин його професіоналізму з позиції постійного навчання упродовж всього життя. Необхідність акмеологічного підходу очевидна, оскільки суспільство потребує комунікабельних, креативних особистостей, які прагнуть до успіху і вміють самостійно будувати індивідуальну траєкторію розвитку. Акмеологічні прийоми, акме-технології пропонують практичне вирішення питання особистісного та професійного успіху.

Провідним принципом акмеологічного підходу є забезпечення акмеологічного розвитку педагога, суб'єктивними ознаками якого є: ініціатива, самоконтроль, постійна орієнтація особистості на саморозвиток, прагнення до самореалізації, інтеграція свого професійного шляху, структурування і впорядкування свого професійного досвіду і досвіду інших.

Ефективність педагогічної освіти акмеологічному підході стає можливим за умови взаємозв'язку формальної та неформальної освіти. Формальна освіта забезпечує викладачам підвищення кваліфікації в інститутах післядипломної педагогічної освіти. З огляду на потребу викладачів у навчанні протягом усього життя актуальними і визнаними стають знання, вміння і навички, отримані в системі неформальної освіти (тренінги, майстер-класи, семінари, вебінари тощо), що проводиться за межами формальної педагогічної системи. Саме такі заходи є проявом самореалізації викладача, його вдосконалення в професійній та в педагогічній сфері.

Принцип освіти «через все життя» передбачає, що дорослій людині, яка навчається, належить провідна роль в процесі навчання: самостійне визначення цілей навчання, прагнення до самостійності, самореалізації; доросла людина володіє професійним і життєвим досвідом, знаннями, вміннями, навиками, які повинні бути використані в процесі навчання; дорослий шукає швидкого застосування отриманих при навчанні знань і умінь; процес навчання в значній мірі визначається тимчасовими, професійними, соціальними чинниками, які або обмежують, або сприяють йому.

Сучасний розвиток педагогічної освіти неможливий без здатності педагога, викладача вчитися протягом життя та досягати акме-вершин професійного і особистісного розвитку.

Таким чином, провідним регулятором розвитку педагогіки вищої школи в контексті акмеологічного підходу є визнання педагогічної освіти як сфери забезпечення людським капіталом - педагогами, які повинні мати високий рівень реалізації професійної діяльності, свідомо змінювати і розвивати себе, здійснювати індивідуальний творчий саморозвиток, стимулювати в суспільстві інтерес до результатів своєї праці.